



עמ"ת 53444/08/16 - ת' ע' נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

04 ספטמבר 2016

עמ"ת 53444-08-16 ע'(עציר) נ' מדינת ישראל

לפני השופט יעקב שפסר

העורר ת' ע' (עציר)

נגד

המשיבה מדינת ישראל

נוכחים:

ב"כ העורר עו"ד גיא עין צבי

ב"כ המשיבה עו"ד שגב

העורר הובא על ידי שב"ס

[פרוטוקול הושמט]

החלטה

1. ערר על החלטת בית משפט השלום בפ"ת מיום 16.8.16 לפיה הורה על מעצרו של העורר עד תום ההליכים.

2. רקע הערר וההחלטה שביסודו הינו כתב אישום שהוגש בעניינו של העורר המייחס לו סדרת אישומים בגין אלימות במשפחה כנגד אשתו בהם במועדים שונים תקף ואיים עליה, במקרה אחד בנוכחות בנם הקטין במקרה אחר כתוצאה מהתקיפה נחבלה בראשה ואיבדה את הכרתה ובמקרה אחרון גרם נזק לרכוש בבית.

3. במסגרת ההליך בבית משפט קמא ונוכח מהות העבירות המיוחסות - אלימות במשפחה, נשלח עניינו של העורר לבחינת שירות המבחן להכנת תסקיר מעצר בעניינו. ביום 1.8.16 הוגש תסקיר בעניינו של העורר אשר סוקר את נסיבותיו ואשר מצא קושי לגבש הערכת סיכון מלאה לאלימות הזוגית. עם זאת על רקע התמכרות לסמים שממנה סובל העורר ואופי האישומים המשקפים אלימות פיזית, איומים והיזק לרכוש בחודשים האחרונים, מצא השירות כי הדבר עשוי להצביע על תהליך של הסלמה באלימות. כן מצא השירות כי העורר מצוי בתלות רגשית גבוהה במתלוננת ומתקשה לשאת אפשרות של פרידה או

עמוד 1



הרחקה ממנה גם למול מצבו המשפטי. בנסיבות אלה מעריך השירות כי קיים סיכון לאלימות נוספת. בסיפת התסקיר מצא בשירות המבחן כי העורר אינו מתאים להשתלב בחלופה שיקומית ובהיעדר חלופת מעצר מתאימה ונוכח היעדר תובנה והכרה בדפוסיו וחשש להתמכרות לא פתורה לא המליץ על שחרורו ממעצר.

4. להשלמת התמונה יצוין כי הצעתו המקורית של העורר היתה לשחררו לחלופת מעצר בביתו עם אשתו, דבר שבית המשפט קמא קבע ובצדק שאינו רלוונטי בעליל. בישיבת בית המשפט מיום 8.8.16 מצא להחזיר את עניינו לבחינה משלימה של שירות המבחן לצורך התאמת ערב מוצע שהוצע באותו דיון. תסקיר שהוגש יום למחרת מציין כי לערב המוצע הזדהות בולטת עם עמדות העורר ביחס למתלוננת באופן שלא יאפשר קיום פיקוח מאוזן ואובייקטיבי המסייע בהפחתת אלימות זוגית וכן לא יוכל לשהות בביתו את מלוא השעות הנדרשות לצורך הפיקוח ועל כן לא המליץ על שחרור לחלופה.

5. בדיון שהתקיים ביום 11.8.16 ונוכח אי התאמתו של המפקח המוצע כשלא הוצע כל מפקח אחר הועלתה בדיון אפשרות להשלים את הפיקוח על ידי רעייתו של המפקח המוצע. שירות המבחן בחן גם אפשרות זו ושלל אותה זאת נוכח העובדה כי המפקחת המוצעת אינה מגלה מודעות לדפוסיה ההתנהגות הבעייתיים של העורר הן בתחום השימוש בסמים והן בכל הקשור לדינמיקה הזוגית המורכבת תוך שהתייחסה אל מצבו של העורר כבעיה נקודתית ולא הצליחה להתייחס להתנהגותו כביטוי לדפוסים בעייתיים ושוליים לא פתורים ולא שקלה את הקשיים העלולים להיווצר במהלך הסיוע בפיקוח. על כן השירות העריך כי המפקחת המוצעת תתקשה לקיים פיקוח משמעותי ולזהות מצבי סיכון במסגרת הפיקוח עליו.

שירות המבחן שב ושולל את שני המפקחים המוצעים כאפקטיביים לשמש בתפקידם תוך שמעריך שיתקשו לזהות מצבי סיכון ולהוות עבור העורר גורם סמכותי ומשפיע באופן שיצמצם את הסיכון במצבו ועל כן לא הומלץ שחרורו.

6. בדיון שהתקיים ביום 16.8.16 שהחלטתו היא נושא הערר שלפני סוקר בית המשפט קמא את חוות דעתו של שירות המבחן ואי המלצתו ולא הסתפק רק בכך אלא ביקש להתרשם בעצמו מהמפקח המוצע והתרשמותו תואמת לזו של שירות המבחן. בית המשפט קמא מצא כי בעניינו שלה עורר עולה מסוכנות קשה המתעצמת גם לאור השימוש בסמים ולנוכח היעדר המלצה של /שירות המבחן והתרשמותו של בית המשפט קמא כי המפקחים המוצעים לא יוכלו להוות גורם לאיון מסוכנותו של העורר ובהיעדר חלופה אחרת הורה על מעצרו עד תום ההליכים.

7. תמצית טיעוני העורר היא כי אין המדובר במסוכנות גבוהה שכן אף כתב האישום מייחס לעורר "תקיפות סתם" כנגד אשתו ועל כן היה מקום להסתפק אך בהרחקה לעיר אחרת. ב"כ העורר טוען אף כי אין בהזדהות עם עמדת העורר מצד המפקח כדי לשלול את אפקטיביות פיקוחו ובהינתן התקופה בה העורר עצור כמו גם בעברו הפלילי ניתן להסתפק בהרחקה מביתו לחילופין בהרחקה לחלופת המעצר שהוצעה.



8. בענייננו המדובר בעבירות אלימות במשפחה אשר בהן קיימת חזקת מסוכנות סטטוטורית. מסוכנות זו נקבעה על ידי בית המשפט ושירות המבחן כמשמעותית וזאת נוכח שימושו של העורר בסמים. בתסקיר שירות המבחן מיום 1.8.16 עלו אינדיקציות להסלמה באלימות.

במצב דברים זה של קיומן של ראיות לכאורה ועילת מעצר אכן היה מקום לבחון חלופה ואת זאת עשה בית המשפט באופן יסודי כששלח את עניינו של העורר פעם אחר פעם לבחינת החלופות שהוצעו, למרבה הצער בעת הדיון עצמו ולא בתחילת ההליך. המפקחים שהוצעו נמצאו כבלתי מתאימים לתפקידם, לא רק על ידי שירות המבחן שהוא הגוף הטיפולי המובהק לבחינה זאת אלא אף על ידי בית המשפט שבדק בעצמו את החלופה ולא מצאה כמתאימה.

9. כידוע בית המשפט עצמו אינו מחוייב באימוץ המלצות שירות המבחן כשהתסקיר מטעמו, כפי שנקבע לא אחת בפסיקת בית המשפט העליון, משמש אך ככלי עזר סטטוטורי ואולם חשיבותו ומרכזיותו לגיבוש החלטה בשאלת אפשרות שחרורו של נאשם לחלופת מעצר אינה מוטלת בספק ולפי הפסיקה האמורה נדרשים טעמים כבדי משקל על מנת להצדיק סטייה מהמלצה שלילית שנקבעה בתסקיר. כפי שקבע בית המשפט העליון משנקבעה מסוכנותו של נאשם, הרי שכדי לשחררו לחלופת מעצר נדרש להבטיח כי ניתן לאיין את המסוכנות באמצעות החלופה המוצעת. משעורכי התסקיר שהינם אנשי מקצוע מיומנים שלהם מומחיות בבחינת התנהגותו של הנאשם העומד בפניהם ומחזיקים בניסיון בנוגע לתפקודם העתידי של הגורמים השונים, אינם סבורים כי יהיה בחלופת המעצר כדי לתת מענה למסוכנותו של הנאשם יש ליתן לעמדה זו משקל משמעותי (ראו למשל בש"פ 6626/10 פלוני נ' מדינת ישראל (פיסקה 7 מיום 21.9.10)).

בענייננו המלצת שירות המבחן היתה שלילית, בית המשפט עצמו התרשם לשלילה ובהיעדר חלופה נוספת לא היה מנוס אלא מלהחליט כפי שהחליט בית המשפט קמא.

10. בנסיבות האמורות לא מצאתי כי נפלה שגגה מלפני בית המשפט קמא המצדיקה התערבותי. עם זאת ככל שיהיה בידי העורר להציע חלופת מעצר אחרת אשר יהא בה כדי לאיין את מסוכנותו יוכל להגיש בקשה לעיון חוזר, על פי זכותו בדין אשר תיבחן אם וככל שתוגש.

11. הערר נדחה אפוא.

ניתנה והודעה היום א' אלול תשע"ו, 04/09/2016 במעמד הנוכחים.



יעקב שפסר , שופט